

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 18C/107/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1410215447
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Čechovičová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2013:1410215447.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v Bratislave v konaní pred samosudkyňou JUDr. Máriou Čechovičovou v právnej veci navrhovateľky: T. I. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, Bratislava, zastúpená advokátskou kanceláriou: Consiliour Iuris, s.r.o., so sídlom Miletičova 23, Bratislava, proti odporcom: 1/ T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXa, XXXX O., G., 2/ L. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q..K.. U. XXXX/XX, L., korešpondenčná adresa: S., U..G..C., U. X, P., o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

Súd návrh v celom rozsahu zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa žalobným návrhom doručeným súdu dňa 16.12.2010 domáhala, aby súd určil, že zmluva o zriadení záložného práva uzavretá medzi odporcom 1/ a odporcom 2/ dňa 20.05.2009, predmetom ktorej je zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam - stavba O. C. U. Č.. XXXX postavená na pozemku parc. č. XXXX/X, pozemok parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere XXX T.2. a pozemok parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvorcia o výmere XX T.2., nachádzajúcich sa v Bratislave, mestská časť Bratislava - J., katastrálne územie J., zapísaných na liste vlastníctva č. XXX (ďalej len „nehuteľnosti“) je neplatná.

Svoj návrh odôvodnila tým, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zmluvy o zriadení záložného práva, sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, jej a odporcu 1/. Napriek tomu, že na liste vlastníctva je zapísaný ako výlučný vlastník len odporca 1/, nehnuteľnosti boli nadobudnuté do vlastníctva odporcu 1/ počas trvania ich manželstva, ktoré doposiaľ nezaniklo a nedošlo ani k úprave bezpodielového spoluvlastníctva v zmysle § 143a Občianskeho zákonníka. Na zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam bol potrebný aj jej súhlas v zmysle § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka (nejedná sa o bežnú vec) a tento nebol daný, preto je zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 20.05.2009 neplatná.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedka a zistil tento skutkový stav:

Z písomného vyjadrenia odporcu 2/ k návrhu zo dňa 20.06.2011 vyplýva, že dňa 20.05.2009 uzavrel s odporcom 1/ zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti za účelom zabezpečenia svojho záväzku na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 20.05.2009, ktorou poskytol odporcovi 1/ peňažnú pôžičku

vo výške 66,387,84 €. Odporca 2/ odmietol tvrdenie navrhovateľky v súvislosti s neudelením súhlasu na zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam, nakoľko navrhovateľka udelila ústny súhlas, ktorý je podľa názoru odporcu 2/ postačujúci. Navrhovateľka prejavila záujem, aby odporca 2/ poskytol pôžičku, zrejme na spoločné potreby manželov. Odporca 2/ súčasne poukázal, že v dôsledku dôkazného bremena má navrhovateľka preukázať, že nehnuteľnosti spadajú do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a že na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam má naliehavý právny záujem. Žalobný návrh žiadal zamietnuť.

V písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 15.11.2011 odporca 1/ potvrdil skutočnosť, že s odporcom 2/ uzavrel zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti za účelom zabezpečenia jeho záväzku voči odporcovi 2/ na základe zmluvy o pôžičke, avšak peňažnú pôžičku vo výške 66,387,84 € mu odporca 2/ nikdy nevyplatil a neexistuje o tom nijaký písomný záznam. Zároveň nesúhlasil s tvrdením odporcu o tom, že pri rozhovoroch o pôžičke bola prítomná navrhovateľka.

Z výpovede navrhovateľky vyplynulo, že o dlhoch manžela nevedela a rovnako nebola manželom informovaná o vklade záložného práva do katastra nehnuteľností.

Odporca 1/ vypovedal na pojednávaní zhodne s vyjadrením k návrhu a žiadal, aby súd návrhu vyhovel a určil, že zmluva o zriadení záložného práva medzi ním a odporcom 2/ je neplatná. Napriek podpisu zmluvy o pôžičke a zmluvného ustanovenia, že peniaze dostal pred jej podpisom, túto peňažnú pôžičku nedostal.

Odporca 2/ žiadal na pojednávaní, aby súd vykonal ďalšie dôkazy a to, aby súd vyžiadal príslušný katastrálny spis a preveril v ňom, či je jeho súčasťou prehlásenie druhého manžela, nakoľko mu je zo skúseností známe, že pri nadobúdaní nehnuteľností niektorým z manželov vyžaduje katastrálny úrad toto prehlásenie a súčasne žiadal vypočuť navrhnutých svedkov T. I. S., U. U. H. T. U..

Svedkyňa T. I. S., družka odporcu 2/, na pojednávaní vypovedala bližšie o obchodnom vzťahu medzi odporcami. Odporca 2/ netrval na výsluchu svedkov T. U. H. U. U., preto súd na pojednávaní upustil od ich výsluchu.

Dňa 08.10.2013 sa dostavila na pojednávanie navrhovateľka a jej právna zástupkyňa, odporcovia sa nedostavili, svoju neúčast' ospravedlnili. Odporcovia súhlasili, aby sa pojednávalo v ich neprítomnosti. Odporca 2/ vo svojom vyjadrení zdôraznil, že tvrdenie navrhovateľky o tom, že nedala súhlas na uzavretie zmluvy je účelové a zavádzajúce. Návrh žiadal zamietnuť a o trovách rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Odporca 1/ zotrval na svojom vyjadrení k návrhu.

Z kópie sobášneho listu predloženého navrhovateľkou v konaní vyplýva, že táto uzatvorila dňa XX.XX.XXXX manželstvo s odporcom 1/.

Podľa výpisu z LV č. XXX vedeného v katastri nehnuteľností GKÚ Bratislava vlastníkom nehnuteľností bol ku dňu 16.12.2009 odporca 1/.

Navrhovateľka predložila v konaní zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzatvorenú dňa 20.05.2009 medzi odporcom 2/ ako záložným veriteľom a odporcom 1/ ako záložcom za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky vo výške 66. 387,84 €.

Súčasťou spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 7C 20/2012 je aj zmluva o pôžičke uzatvorená dňa 20.05.2009 medzi odporcom 2/ ako veriteľom a odporcom 1/ ako dlžníkom, predmetom ktorej bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 66. 387,84 € a záväzok dlžníka vrátiť tieto prostriedky, ktoré prevzal v hotovosti pred podpísaním tejto zmluvy.

Dňa 22.11.2010 bola uzatvorená medzi odporcom 1/ ako predávajúcim a U.. ako kupujúcim kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva z predávajúceho ako výlučného vlastníka na kupujúceho k nehnuteľnostiam za nadobúdaciú kúpnu cenu spolu s ťarchami, vrátane záložného práva na nehnuteľnosti v prospech odporcu 2/. Uvedenú kúpnu zmluvu podpísala za odporcu 1/ splnomocnená navrhovateľka.

Dňa 14.01.2011 bola uzatvorená medzi S. Z. Q. S. H. P. na Slovensku so sídlom v Bratislave a U. Č., U..G..C.. zámenná zmluva, pri ktorej došlo k zámene vlastníctva. Novým vlastníkom nehnuteľností sa stal S. Z. Q. S. H. P. na Slovensku so sídlom v Bratislave.

Zo spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 6C 28/2012 vyplynulo, že dňa 16.12.2010 žiadal odporca 1/ ako navrhovateľ, aby súd určil, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 20.05.2009 je neplatná. Uznesením zo dňa 23.02.2012, právoplatným dňa 13.06.2012, bolo konanie zastavené z dôvodu, že navrhovateľ zobral návrh späť v celom rozsahu.

Zo spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 7C 20/2012 ako aj zo spisu Správy katastra pre hlavné mesto SR sp. zn. P., súčasťou ktorého je výpis z LV č. XXX zo dňa 11.09.2012 vyplýva, že súčasným vlastníkom nehnuteľností je S. Z. Q. S. H. P. na Slovensku Bratislava - J. J., na ktorej neviaznu žiadne ťarchy.

Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.), návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Existencia naliehavého právneho záujmu je nevyhnutou podmienkou úspešnosti určovacího návrhu, t.j. aby bolo súdu vôbec umožnené vo veci meritorne rozhodnúť. Pri preukazovaní naliehavého právneho záujmu zaťažuje dôkazné bremeno navrhovateľa. Ak súd zamietne určovací návrh pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, je vylúčené, aby sa zároveň zaoberal vecou samou.

Určovací návrh môže podať ten, kto má naliehavý právny záujem na požadovanom určení proti odporcovi. Naliehavý právny záujem je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľa, alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Naliehavý právny záujem na určení, že určitý právny vzťah alebo právo tu je alebo nie je, je teda daný vtedy, ak autoritatívne určenie súdom, ohrozenie, neistota alebo neurčitosť v právnom postavení navrhovateľa odstráni bez toho, aby ukladalo splnenie nejakej povinnosti. Naliehavý právny záujem nie je daný v prípade návrhu na určenie neplatnosti právneho úkonu, ak otázka jeho platnosti má povahu otázky prejudiciálnej vo vzťahu k inej právnej otázke. Pri určovacích návrhoch sa zdôrazňuje ich preventívny charakter a význam. Takýto návrh však nesmie byť samoučelný a musí vyriešiť sporný vzťah v jeho základoch.

Navrhovateľka na ochranu svojich práv, do ktorých bolo údajne odporcami zasiahnuté, zvolila určovací návrh s negatívnym petitom, teda s petitom, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzatvorená medzi odporcami je neplatná. Za určovací návrh v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. považuje súdna prax aj návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu, v danom prípade o neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti. Vzhľadom na to, že podmienkou prípustnosti určovacího návrhu je naliehavý právny záujem, súd vychádzal z odôvodnenia žalobného návrhu a konkrétneho určovacího petitu, na ktorý sa viaže právny záujem, že navrhovateľka sa domáha neplatnosti zmluvy z dôvodu, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zmluvy o zriadení záložného práva, sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, jej a odporcu 1/, pričom tieto nehnuteľnosti boli nadobudnuté manželom ako výlučným vlastníkom za trvania manželstva, ktoré doposiaľ nezaniklo a ani ich bezpodielové spoluvlastníctvo nebolo žiadnym spôsobom upravené. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že sa nejedná o bežnú vec a preto bol potrebný aj jej súhlas na zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorý nebol daný a z tohto dôvodu je predmetná zmluva neplatná.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že vlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej neviaznu žiadne ťarchy, už nie je odporca 1/, ale tretia osoba, konkrétne S. Z. Q. S. H. P. na Slovensku Bratislava - J. J.. S poukazom na predovšetkým prevenčný charakter určovacieho návrhu a jeho účel, ktorým je spravidla odstránenie stavu ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu s tým, že primeranú nápravu nie je možné dosiahnuť inak, dospel súd k záveru, že ak by aj súd rozhodol o neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, neznamenalo by to úplné vyriešenie obsahu spornosti daného práva, ochrany ktorého sa navrhovateľka domáha. Súd bral pritom do úvahy aj tú skutočnosť, že sa jedná o návrh na určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti osoby, ktorá nie je zapísaná ako vlastník nehnuteľnosti a že navrhovateľkou požadované negatívne určenie vo svojej podstate nie je spôsobilé odstrániť neistotu v danom právnom vzťahu a nevylučuje potrebu ďalšieho konania, pretože aj v prípade, že by odporca 1/ bol výlučným vlastníkom nehnuteľnosti a viedlo by sa konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nevyriešila by sa otázka či nehnuteľnosti spadajú do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Takýto návrh je preto v rozpore s uvedenými zákonnými požiadavkami kladenými na určovací návrh.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, mal súd za to, že navrhovateľka neosvedčila svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti právneho úkonu, zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p.

Keďže nepreukázanie naliehavého právneho záujmu je samostatným a prvoradým dôvodom pre zamietnutie návrhu, súd rozhodol tak, že návrh zamietol v celom rozsahu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľka, ktorá bola vo veci plne neúspešná by bola povinná nahradiť trovy konania úspešným odporcom. Nakoľko si však odporcovia trovy konania neuplatnili, súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV, dvojmo.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 O.s.p.)

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.